

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/125/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7618201360
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Chlebovič Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7618201360.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Chlebovič Solčányovej a členiek senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a JUDr. Agnesy Hricovej v právnej veci navrhovateľa G. D. nar. XX.X.XXXX bývajúceho na X. ul. č. X v O. zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Fabianovou so sídlom advokátskej kancelárie na Štefánikovom námestí č. 5 v Spišskej Novej Vsi proti matke Y. Š. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v F. č.d. XXX zastúpenej advokátkou JUDr. Miroslavou Slovinskou so sídlom advokátskej kancelárie na Štefánikovom námestí č. 13 v Spišskej Novej Vsi v konaní o zapretie otcovstva k maloletej F. D. nar. X.X.XXXX v konaní zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Spišská Nová Ves z 14.3.2019 č.k. 11Pc/5/2018 - 122 takto

rozhodol:

Mení uznesenie v napadnutom výroku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zastavil konanie o návrhu otca na zapretie otcovstva k mal. F. D. a o trovách účastníkov konania rozhodol tak, že matka (súdom prvej inštancie nesprávne označená ako žalovaná, pozn. odvolacieho súdu) má nárok na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia 547,03 Eur voči navrhovateľovi (súdom prvej inštancie nesprávne označený ako žalobca, pozn. odvolacieho súdu), ktoré je povinný zaplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 29 ods. 1, 2 a 3 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) a vecne tým, že navrhovateľ zobral svoj návrh späť, pretože z vykonaného znaleckého dokazovania vyplynulo, že je otcom maloletej. Súd prvej inštancie uviedol, že matka, ako aj kolízny opatrovník, so späťvzatím návrhu otca súhlasili, preto konanie podľa ust. § 29 ods. 1 CMP zastavil. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa ust. § 55 CMP, podľa ktorého súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. V danej veci bol súd prvej inštancie toho názoru, že navrhovateľ z procesného hľadiska zapríčinil zastavenie konania, pretože po podaní znaleckého posudku preukazujúceho jeho otcovstvo k maloletej, vzal svoj návrh späť, preto matke vznikol nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie neprihliadol na navrhovateľom tvrdené okolnosti hodné osobitného zreteľa v zmysle ust. § 257 Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), konkrétne na zverenie mal. dieťaťa do jeho osobnej starostlivosti v konaní pod sp.zn. 14P/37/2019, pretože nesúvisia s týmto konaním. Ďalej konštatoval, že navrhovateľ inicioval konanie o zapretie jeho otcovstva k maloletej na základe pochybností jeho príbuzných a kamarátov, resp. nedostatku podoby dieťaťa s ním, pričom otcovi nič nebránilo, aby si dal vyhotoviť súkromný znalecký posudok alebo test DNA. Pokiaľ navrhovateľ vyvolal súdne konanie, mal predpokladať vznik trov s tým súvisiacich, vrátane trov súvisiacich s obranou matky dieťaťa v prípade jeho neúspechu.

3. Proti tomuto uzneseniu v časti rozhodnutia o náhrade trov konania podal odvolanie navrhovateľ s návrhom, aby odvolací súd rozhodnutie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnil odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f)

a h) Civilného sporového poriadku. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože pochybnosti o svojom otcovstve k mal. dieťaťu mal nielen na základe podnetov od známych, ale aj na základe správania matky a jej nového partnera. Poprel, že by podal návrh z pomsty, či iného nízkeho motívu a zdôraznil, že len potreboval mať istotu s ohľadom aj na to, že matka sa o maloletú nikdy riadne nestarala. Tvrdil, že na vypracovaní súkromného znaleckého posudku, ktorý by predišiel súdnemu konaniu, sa s matkou nevedel dohodnúť, pretože s ňou nie je ľahká komunikácia kvôli pretrvávajúcim konfliktom. Ďalej uviedol, že mal obavy, pretože matka by nemusela súkromný znalecký posudok uznať a musel by hradiť následne aj náklady znaleckého posudku nariadeného súdom. V tejto súvislosti konštatoval, že nemá finančné prostriedky nazvyš, pretože sa toho času stará o mal. F. a mal. syna z predošlého vzťahu. Vytkol konajúcemu súdu, že jeho osobnú starostlivosť o maloletú, ktorú matka v priebehu konania opustila, nevzal v úvahu. Uviedol, že výška priznaných trov konania je pre neho likvidačná, pretože od augusta 2019 bude nezamestnaný.

4. Matka vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa označila jeho vyjadrenia za nepravdivé a zdôraznila, že nikdy mu nedala žiaden podnet pre pochybnosti o jeho biologickom otcovstve k maloletej. Konštatovala, že v dnešnej dobe už nie je problém zaobstarať si vypracovanie vlastného DNA testu, prípadne aj bez vzorky DNA matky. Vyslovila názor, že by nebolo spravodlivé, aby bola ona zviazaná znášať trovy konania, pretože konanie inicioval navrhovateľ a nebol v ňom úspešný.

5. Konania vo veciach určenia rodičovstva sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 388 č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o trovách konania ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 65 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario v rozsahu danom ust. § 66 CMP v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné a rozhodnutie je potrebné v tejto časti podľa § 388 CSP zmeniť, pretože nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

9. Podľa § 49 ods. 1 CMP účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

10. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 53 CMP v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

12. Podľa § 54 CMP ak účastník, jeho zástupca alebo ten, kto mal v konaní nejakú povinnosť, zavinil trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli, je povinný ich nahradiť.

13. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

14. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

15. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

16. V danom prípade, ako vyplýva z odôvodnenia uznesenia, súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol podľa § 55 CMP a priznal matke náhradu trov konania z dôvodu, že otec z procesného hľadiska

zapríčinil zastavenie konania, ktoré sám inicioval výlučne na základe pochybností o otcovstve od jeho príbuzných a známych, s čím sa odvolací súd nestotožňuje z nasledujúcich dôvodov.

17. Konania vedené podľa zák. č. 161/2015 Z.z. - Civilný mimosporový poriadok sa podstatným spôsobom líšia od sporových konaní vedených podľa zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. Sporové konanie plní reparačnú funkciu tým, že v jeho rámci dochádza k riešeniu určitého už jestvujúceho sporu o právo t.j. konkrétneho právneho konfliktu. Naproti tomu, mimosporové konanie plní funkciu preventívnu, pričom jeho cieľom je (v spoločensky najdôležitejších oblastiach), zabezpečiť úpravu pomerov účastníkov do budúcnosti. Rozdiely medzi oboma druhmi konaní sa prejavujú nielen v spôsobe začatia konania, v postavení účastníkov, v odlišných možnostiach dispozície konaním, v aplikácii rozdielných procesných zásad, ale aj v otázke náhrady trov konania. Rozdiel od sporového konania, kde sa náhrada trov zásadne riadi zásadou úspechu vo veci, v mimosporových konaniach primárne platí, že žiadny z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, pričom výnimky vyplývajú len z ustanovení § 53 až 55 CMP.

18. Prvú výnimku predstavujú konania vo veciach určenia rodičovstva a vo veciach notárskych úschov, v ktorých vzhľadom na povahu týchto konaní, zákon pripúšťa rozhodnutie o náhrade trov konania podľa zásady úspechu v konaní (§ 53 CMP). Druhou výnimkou je tzv. separácia nákladov (§ 54 CMP), kedy môže súd zaviazat' účastníka na náhradu trov konania, ktoré by bez jeho zavinenia neboli vôbec vznikli (napr. v dôsledku neodôvodneného nedostavenia sa na pojednávanie a pod.). Pri rozhodovaní o separátnych trovách však nemožno prihliadať k úspechu v konaní, ani k zavineniu zastavenia konania, nakoľko náhradu (separátnych) trov konania môže znášať aj ten účastník, ktorý mal v konaní úspech (§ 53 CMP), pokiaľ druhému účastníkovi spôsobil vznik trov svojím procesným zavinením. Treťou a poslednou výnimkou je možnosť súdu priznať náhradu trov konania aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 55 CMP). Zákon nekonkretizuje, komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať, preto materiálny korektív spravodlivého požadovania náhrady trov konania môže súd použiť vo všetkých typoch mimosporových konaní. Treba zároveň zdôrazniť, že pre aplikáciu § 55 CMP nie je nevyhnutným predpokladom úspech v konaní.

19. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že na prejednávany prípad nedopadá ustanovenie § 53 CMP (nakoľko v prejednávanej veci nebolo meritórne rozhodnuté) ani § 54 CMP, preto sa zaoberal len otázkou, či by mohol v danej veci prichádzať do úvahy dôvod na priznanie náhrady trov, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé tak, ako žiadala matka na pojednávaní 14.3.2019, pričom takýto dôvod v posudzovanej veci neidentifikoval. Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade matka ako jediné kritérium pre priznanie nároku na náhradu trov konania uvádzala ňou tvrdenú „bezodôvodnosť“ návrhu otca na zapretie otcovstva, ktorý dôvod však v zmysle ust. § 55 CMP nie je relevantný. Bezprostredne relevantným nie je totiž to, ktorý účastník konanie inicioval, prípadne ktorý účastník navrhol vykonanie konkrétneho dôkazu a ani samotné späťvzatie návrhu v zmysle ust. § 29 ods. 1 CMP, ktoré urobil po podaní znaleckého posudku tiež nemožno považovať za dôvod, pre ktorý by mal súd priznať matke náhradu trov konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s právnym zastúpením.

20. Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania nesprávne aplikoval ust. § 55 CMP, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, preto zmenil uznesenie v napadnutom výroku o trovách konania podľa ust. § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

21. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 zák.č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).